

Szám: ÖNK/1-1/2025.

ELŐTERJESZTÉS
Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata
2025. január 30-i
Közygűlésére

Tárgy: A) Döntés a Zöldfelületi Stratégia 2024. évi végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról
B) Döntés a Zöldfelületi Stratégia felűlvizsgálatáról

Előterjesztő: Varga Tamás alpolgármester

Az előterjesztés előkészítésében részt vett: Brányi Mária
önkormányzati főtanácsadó
Kovács Zoltán irodavezető
Haluza János
parkfenntartási ügyintéző

Az előterjesztést megtárgyalta: Veszprém MJV Önkormányzata Közygűlésének:
Városstratégiai és Városmarketing Bizottsága
Ügyrendi és Igazgatási Bizottsága

A döntés meghozatala **egyszerű** többséget igényel.

Az előterjesztés törvényességi felűlvizsgálatát végezte:

Madarászné dr. Ifju Bernadett
csoportvezető

A)

Tisztelt Közgyűlés!

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 200/2019. (IX. 26.) határozatával elfogadta a Zöldfelületi Stratégiát és a hozzá tartozó intézkedési tervet.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése részére minden évben beszámolót kell benyújtani a Zöldfelületi Stratégia megvalósításáról. A beszámolót a határozati javaslat melléklete tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Veszprém, 2025. január 10.

Varga Tamás

A) HATÁROZATI JAVASLAT

**Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
...../2025. (.....) határozata
a Zöldfelületi Stratégia 2024. évi végrehajtásáról szóló beszámoló
elfogadásáról**

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta a *„Döntés a Zöldfelületi Stratégia 2024. évi végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról”* című előterjesztést, és az alábbi döntést hozta:

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja a Zöldfelületi Stratégia 2024. évi végrehajtásáról szóló beszámolót a határozat melléklete szerinti tartalommal.

Veszprém, 2025. január 30.

Porga Gyula s.k.
polgármester

dr. Dancs Judit s.k.
jegyző

Melléklet a/2025. (.....) határozathoz

1. Beszámoló a Zöldfelületi Stratégia végrehajtásáról

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) a 200/2019. (IX. 26.) határozatával 2019. szeptemberi 26-i ülésén fogadta el a város Zöldfelületi Stratégiáját, a szakmai programot és az intézkedési tervet. A stratégia első része bemutatja és elemzi a városi zöldfelületek jelenlegi állapotát, paramétereit, adottságait. Az anyag második része a tulajdonképpeni zöldstratégia, amely a komplex stratégiai gondolkodás mentén felvázol egy intézkedési csomagot és fejlesztési programot, amely meghatározza a következő évek kertészeti beavatkozásainak irányait a fenntartás, a fejlesztés és a szabályozás tekintetében egyaránt.

Az intézkedési tervben szereplő feladatok végrehajtása keretében a Közgyűlés 166/2020. (VI. 26.) határozatával elfogadta a stratégiához kapcsolódó szakmai programokat, melyekre vonatkozó leírással kiegészült az Önkormányzat és a "VKSZ" Zrt. közötti éves keretmegállapodás 2. mellékletét képező „Városüzemeltetési Feladatok Kézikönyve”. Ezek a következők voltak:

„A közterületi kutyafuttatás helyszíneiről és szabályairól szóló tájékoztató”

A részletes szakmai tájékoztató megadja a korszerű kutyafuttatók létesítésének alapelveit, és javaslatot tesz a létesítések helyszíneire. A megvalósítás a pályázati lehetőségek függvényében lehetséges.

Az elmúlt években 5 új kutyafuttatóval és egy kutyavárával gazdagodtunk. Ezek az alábbi helyszíneken találhatók:

- a Gulyadombi parkerdő déli részén (VERGA Zrt. kezelésében);
- a Barátság parkban;
- a Görgey utcában;
- a Mester utcában;
- a Paál László garázstelepen;
- kutyaváró a vasútállomás előtt.

„A már beállt városi zöldfelületek ütemezett megújításának rendszere”

A szakmai program szerint a parkfenntartást végző szervezet minden évben Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalával egyeztetve metszési ütemtervet készít, amely alapján a nyugalmi időszakban ütemezetten elvégzi a koros fa és cserjeállományok alakító, ifjító metszését. Ennek lényege, hogy a koros növényállomány a szakszerű metszések keretében megújul.

„ZÖLD MINIMUM - A zöldfelületek létesítésének, felújításának általános követelményei”

A szakmai segédlet támpontot nyújt a tervezők és kivitelezők részére a zöldfelületek tervezése, létesítése, helyreállítása és utógondozása során. A segédlet előírásai minden olyan beruházásra és felújításra vonatkoznak. Az anyagot felülvizsgáltuk és a zöldstratégia frissítése keretében pontosítottuk.

„A város területén található botanikai ritkaságok védelme”

A botanikai ritkaságok felmérése 2020 végéig befejeződött, és a fakataszterbe is beépült. 2020 őszén 100 botanikai ritkaság kitáblázását végezték el. 2023-ban a „Zöld Város” projekt

területén megvalósult etnobotanikus kert gyógynövény- és fűszerkertjében lévő növények kitáblázása történt meg. A kitáblázásokat az anyagi lehetőségek szerint folytatjuk.

2. Zöldstratégiához kapcsolódó rendelet alkotás

A korábbi, a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról szóló 27/2020. (VI. 26.) önkormányzati rendeletben foglaltak alkalmazásával nyert tapasztalatok alapján a Közgyűlés új favédelmi rendeletet alkotott 2021-ben a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról (28/2021. (VI. 24.) önkormányzati rendelet). A rendeletben foglaltak alkalmazása során nyert tapasztalatok kedvezőek.

3. Zöldstratégiához kapcsolódó rendelet módosítások

a/ A Közgyűlés 2022. március 24-i ülésén fogadta el a közterületek használatáról szóló 8/2022. (III. 24.) önkormányzati rendeletet, amely szabályozza a zöldfelületek használatának rendjét, és közigazgatási bírság kiszabását teszi lehetővé a zöldfelületen történő parkolás esetén.

b/ A köztemetők üzemeltetéséről és a temetési tevékenység egyes kérdéseiről szóló 21/2010. (VI. 28.) önkormányzati rendelet 6. § (1) bekezdés 14. pontjában szabályozásra került a sírokon és a sírok közötti területeken elültethető növényzet mérete és ezek kezelése.

4. A Zöldstratégiával összefüggésben megtett további intézkedések

a/ Csatlakozás a "10 millió fa - Veszprém" mozgalomhoz

A mozgalomhoz csatlakozó szervezetek és magánszemélyek 2019-ben 15 helyszínen 142 fát ültettek el.

b/ Az érintésvédelmi metszések szakmai színvonalának javítása

Az érintésvédelmi metszéseket az E.ON által megbízott alvállalkozó végzi, amellyel az Önkormányzat nem áll szerződéses kapcsolatban. A levágott nyesedék elszállítása gyakran hosszabb időt vesz igénybe, és a fák metszésének szakmaisága sem mindig megfelelő. Ugyanakkor a Hivatal és a kivitelező közötti kapcsolat folyamatos, az együttműködés jó.

c/ A parkfenntartó szervezetek alkalmazzanak felsőfokú szakirányú végzettségű munkatársat

A városi közterületeken a parkgondozást végző szervezet a "VKSZ" Zrt. Parkgondozási Csoportja, amelynek vezetője okl. tájépítész mérnök.

A Kolostorok és Kertek Kft. által fenntartott Séd-völgyi zöldfelületek szakmai feladatainak ellátására a Kft. egy külső vállalkozást von be. Ezen kívül a "VKSZ" Zrt. eseti megbízások alapján közreműködik a Séd-völgyi zöldfelületek megújításában.

d/ Zöldfelület védnöki programok indítása

2022-ben a Csalán Egyesület által koordinált fásításokhoz kapcsolódóan került sor favédnökségek alapítására. 2023 tavaszán favédnöki programot indítunk az elültetett fák gondozására. A favédnöki programok elősegítik a növényzet életben maradását, és elmélyítik a zöldfelületek és a lakosság kapcsolatát.

A fák hasznos társaink, díszítik utcáinkat és tereinket, élhetővé teszik a városképet. Lombjuk árnyat ad a nyári hőségben, koronájuk megköti a port. Több száz élőlénynek adnak otthont, ezzel a biodiverzitás forrásai és a városi ökoszisztéma meghatározó elemei. Fontos szerepük van a városi zajhatások csökkentésében is. A fák levelei oxigént állítanak elő, amely nélkül az ember létezni sem tudna. Fájukból használati tárgy, bútor és tűzifa készül, minden részük

hasznos számunkra. Magánszemélyek, iskolák, civil szervezetek, vállalkozások fogadhatnak örökbe városi facsemetéket, amelyek gondozását vállalják. Tevékenységükért emléklapot kapnak. Eddig mintegy 461 fát fogadtak örökbe (Csalán Egyesület; „10 millió fa – Veszprém” mozgalom önkéntesei; magánszemélyek.)

Fa örökbefogadás emléklapja

e/ Vadvirágos Veszprém

A "VKSZ" Zrt. tovább folytatja "Vadvirágos Veszprém" programját a lakóterületeken, együttműködve a Szent István Egyetemmel. A virágzó lágyszárú vegetáció többcélú: díszíti a zöldfelületeket, csökkenti a fenntartási költségeket és hozzájárul a biológiai diverzitás fenntartásához. A vadvirágos gyepek lehetőséget adnak a diákság környezeti nevelésbe történő bevonására is.

Vadvirágos gyepeket és vizsgálati kvadrátokat alakítottak ki az alábbi területeken:

Extenzív gyepek 2024	
helyszín	felület
Kálvin János park	1100 m ²
Barátság park	3100 m ²
Haszkovó út mentén	5000 m ²
Cholnoky út mentén	900 m ²
Varga u. 8. mellett	2000 m ²
Kelet-Nyugati tengely mentén	4500 m ²
Mintaterületek (kvadrátok)	
Füredi úti záportározó	4 m ²
Erzsébet sétány	4 m ²
Módszertani bölcsőde melletti rézsű	4 m ²
Kálvin János park	4 m ²
Barátság park	4 m ²
Séd-völgy nyugati szakasz	4 m ²

Vadvirágos gyep a Kálvin-parkban

Fokozatosan újabb felületeket vonunk be az extenzív gyepek programjába. Ilyen területek többek között a *Kelet-Nyugati tengely és a Görgey utca egyes területei*.

2023-ban a „Suvi” és „Gaia” virágos magkeverékek kísérleti alkalmazását végeztük a Cholnoky út mentén. A keverékek közül a „Suvi” kedvezőbbnek tűnik az adott talaj és éghajlati viszonyok mellett.

„Suvi” vadvirágos keverék a Cholnoky út mentén

f/ Növénytelepítések

A 2024 tavaszi csapadékelátottság átlagos volt, júniusban bőséges csapadék hullott. Júliusban és augusztus első felében soha nem látott aszály érkezett. Összességében a szükségesnél kevesebb a csapadék, amely zöldfelületeinket erősen igénybe veszi. A gyengébb kondíciójú fáknál a vízmegvonás sokkja elhúzódva, a következő évben jelentkezik. 2024 folyamán városszerte 171 helyszínen összesen 293 fa kivágása vált szükségessé.

Az elmúlt évek csapadék eloszlása Veszprémben (mm)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
január	40	6,8	37,6	14,4	103,5	30,7
február	10	32,8	27,4	17,4	14,2	20,4
március	5	32,6	7,2	22,9	34,3	29,1
április	36	11,6	33,3	49,4	67,8	38,1
május	136	25,6	88,5	31,9	108,1	63,8
június	74	93,9	10	51,4	91,1	174,5
július	40	60,5	32,6	25,2	91,6	2,1
augusztus	51	70,8	30,6	56	96,6	38,6
szeptember	52	35,6	10,6	84,2	18,7	78,7
október	33	115,5	47,6	8,2	60,4	72,4
november	112	3,8	42,7	62,5	94,5	31,5
december	101	46,4	47,7	56,4	117,4	17,2
	690	535,9	415,8	479,9	898,2	597,1

Térségünkben a csapadék mennyisége évente jelentősen eltér, és erős éven belüli hullámzást mutat. A növények vízigényét a vegetációs időszak csapadékmennyisége nem elégíti ki. A víz- és páraigényes fajok egyedszáma fokozatosan csökken.

Az elmúlt évek abszolút minimum és abszolút maximum hőmérsékleteit az alábbi táblázat mutatja be.

1. táblázat: Az abszolút minimum és maximum hőmérsékletek Veszprémben (C°)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
abszolút minimum (C°)	-7,7	-6,8	-9,5	-9,8	-8,9	-9,8
abszolút maximum (C°)	35,1	34,2	38,4	38,5	34,4	36,6

Az utóbbi években a hóhullámok mértéke, időtartama növekszik, miközben az éves hóingás mértéke is nő: télen hidegebb van és nyáron nagyobb a forróság. Eközben a vegetációs időszakban csökken a csapadék mennyisége. A csapadék hiánya és a növekvő forróság egymás kedvezőtlen hatását felerősíti. Ezeket a kedvezőtlen irányban változó időjárási körülményeket figyelembe kell venni a növénytelepítéseknel, és a fenntartás megszervezésénél is. A fás szárú növények állományának megőrzése, folyamatos megújítása alapvető fontosságú a városi hőszigetek csökkentése, a levegőminőség megőrzése, a városkép javítása és a városi biodiverzitás biztosítása szempontjából.

Fásítások

A József Attila u. keleti szakaszának rekonstrukciója keretében 5 kőrist, 460 cserjét és 305 évelőt ültettek.

A Csikász u. 2. parkolóépítés keretében egy tulipánfát ültettek. Az Akácfa u. rekonstrukció keretében 6 gömbakácot ültettek.

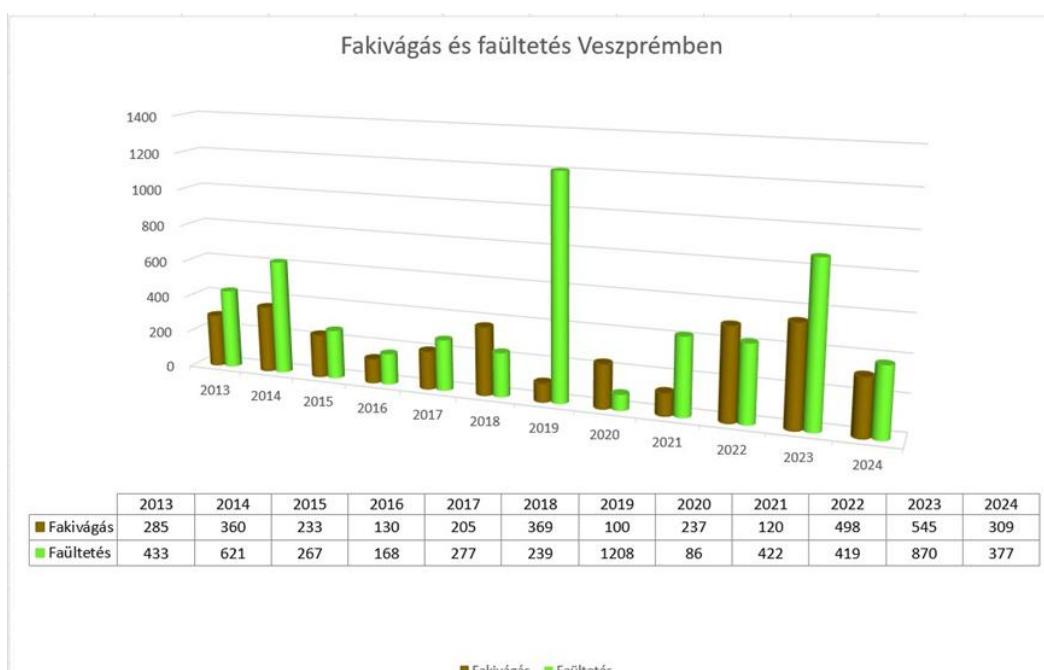
A Diósy u. parkolóépítés keretében 4 mezei juhart és 4 díszcseresznyét ültettek. A Kiskuti csárda kertjének rendezése keretében 3728 db cserjét és 2 db vérbükköt ültettek. A Csermák lépcső rekonstrukciója keretében 6 db vadgesztenyét ültettek.

A Veszprém 2030 Kft. a „Digitális kiállítótér a volt város művelődési központban” keretében a Dózsa György út 2. területén 10 lombos fát, 349 cserjét és 480 évelőt ültetett el. A Dózsavárosi Fiókkönyvtár zöldterületén mikro-erdő létesült 6 fa és 315 cserje telepítésével.

A Mikszáth u. keleti szakaszának rekonstrukciója keretében 19 fát ültettek. Rendezték a Cholnoky szobor környezetét 150 évelő és a Batthyány szobor környezetét 5 fa telepítésével. Növényládákat helyeztek ki a Rózsa utcába 6 fa és 33 cserje telepítésével. 10 fát telepítettek a Pöltenberg u. közparkban, 10 fát a Pajta utcai parkolónál. A Vilonyai u. 9. mellett ehető erdőt létesítettek 5 fa és 70 cserje telepítésével. A Kenderföld utcai extenzív fásítás területén 150 suhángot ültettek. A fapótlások keretében 19 helyszínen 73 iskolázott fát ültettek. A Cholnoky út 28-30. előtt 75 cserjét ültettek. A Pápai út 45. melletti körforgalomban biodiverz évelőágyat létesítettek 1813 évelő beültetésével. A Zöld Város játszótér mellett a babérmeggy állomány helyett 225 db talajtakaró cserjét ültettek. A babérmeggyeket egyéb helyszíneken, többek között az Ádám Iván u. 24/A. közelében ültettek.

A Magyar Vöröskereszt emlékfát ültetett a Komakút téren.

2024-ben összesen 377 db fát, 6935 cserjét és 2748 évelőt ültettek el.

Fakivágás és faültetés alakulása 2013-2024.

g/ Közösségi kertek kialakítása

Lakossági kezdeményezésre, az önkormányzat támogatásával 2022-ben közösségi kert létesült a Mester utca déli szakaszán a játszótér közelében. A közösségi kert kiemelt ágyásait 1-1 család veszi művelésbe. A közösségi kertek friss terményeket biztosítanak a családoknak, egyúttal segítenek összekovácsolni a helyi közösséget. A természettel való közvetlenebb és ezáltal egészségesebb kapcsolatot is erősítik, és hozzájárulnak a résztvevők kedvező fizikai és mentális állapotának megőrzésében.

Közösségi kert a Mester utcában

A Csalán Egyesület aktív közreműködésével további közösségi kertek kialakítása történt a Paál László utcai garázstelep menti kiskerteknél, az Aradi garázssor menti kiskerteknél és a Csillag úti óvoda melletti területen (Vilonyai út 4-6. melletti köterületen). Az utóbbi két közösségi kert TOP pályázati támogatással valósult meg. Ezeket a közösségi kerteket a mélymulcsos művelés módszerével alakították ki dr. Gyulai Iván ökológus kutatásait és szakmai iránymutatásait követve. A mélymulcsos kertművelés ember- és környezetkímélő termesztési eljárás, amelynek lényege a talajforgatás és ásás nélküli talajművelés, és a mulcsozás. Ezzel a módszerrel zöldségféléket, gyógy- és dísznövényeket, valamint gyümölcsféléket is lehet termesztani környezetkímélő módon. A Csalán Egyesület által koordinált közösségi kertek gondozásában 60 személy vesz részt. Közösségi kert létesült a Csikász u. 2. mellett is.

h/ Hadjárat az elhalt és balesetveszélyes fák ellen

2024 során folyamatosan végzett városbejárások során 293 elhalt, balesetveszélyes fát azonosítottunk a közterületeken, amelyeket a fenntartó folyamatosan eltávolít.

i/ Zöldfelületek rongálása miatti rendőrségi bejelentések

2024 folyamán nem került sor zöldterület rongálás miatt rendőrségi bejelentésre.

j/ A fakataszter továbbfejlesztése

A fakataszter adatállományának feltöltése elérte a 99%-os készültségi szintet. A fák száma 28896. A fakataszter karbantartása folyamatos.

k/ Zöldfelületi kiadványok megjelenése

A „Közösségfejlesztés Veszprém város településrészein” TOP-6.9.2-es pályázat támogatásával jelent meg a *”Veszprémi fák és bokrok”* című kötet Strenner József és Gáspár Gábor szerzőpáros munkájának köszönhetően 2021-ben.

A *„Klímaadaptív gyepgazdálkodás a városban”* szakmai kiadvány 2021-ben jelent meg a ”VKSZ” Zrt. és a Szent István Egyetem gondozásában.

A *„Régi Magyar Kertek”* második kiadása (szerk. Géczi János) 2023-ban jelent meg TOP-6.9.2 pályázati támogatással a Pesti Kalligram Kiadó gondozásában, a „Közösségfejlesztés Veszprém város településrészein” program keretében.

A Veszprémi Hét Nap „Zöld Sarok” rovatában az elmúlt években több mint 80 cikk jelent meg helyi szakemberek tollából.

l/ Részvétel a „Globális Célok a Városokért” projektben

Veszprém és 18 másik európai város arra vállalkozott a „Globális Célok a Városokért” projektben, hogy közösen felhívják a figyelmet a fenntarthatóság különböző formáira, ezen felül pedig egymás jó példáit megismerve szűkebb környezetükben tegyenek egy szebb és kiszámíthatóbb jövő érdekében.

A „Globális Célok a Városokért” projekt fő mozgatórugóját az a 17 fenntarthatósági cél adja, amit az ENSZ-ben fogalmaztak meg és tűztek ki célul. Ezek között ott szerepel többek közt a klímavédelem, az éhezés felszámolása, a vizeink védelme és a megújuló energiák kiaknázása is. Veszprém saját maga számára 7 prioritást jelölt ki ezek közül, amelyekben a megyeszékhely már szemmel látható eredményeket tud felmutatni. Egyik ezek közül a települések fenntarthatóbbá és biztonságosabbá tétele mind társadalmi, mind pedig környezeti szempontból.

A fenntarthatóság kérdése összetett, és kiterjed például a közszolgáltatások minőségére, a közlekedésre, a lakhatásra, természeti és kulturális örökségünk védelmére, biztonságos, befogadó, könnyen megközelíthető zöld- és közterületek jelenlétére, amely a város minden lakója számára elérhető.

Az őszi időszakban munkacsoportok alakultak, amelyek konkrét akcióterveket dolgoztak ki többek között az alábbi célok megvalósítására:

- városi mikroerdők kialakítása;
- vízviszatarítás fokozása, vízgazdálkodás javítása;
- extenzív gyepek arányának növelése.

Fenti programok összhangban vannak a zöldfelületi stratégia célkitűzéseivel.

m/ Részvétel az URBACT BiodiverCity projektben

Veszprém városának a projektben való részvételt megalapozza a város Zöldfelületi Stratégiája, a „Vadvirágos Veszprém” projekt és a Globális Célok a Városokért keretében készült integrált cselekvési terv.

Az urbanizáció egyszerre jelent kihívást és lehetőséget az ökoszisztéma-szolgáltatások globális kezelésében. Egyrészt a zöld városi területek – a parkoktól és kertektől kezdve a zöld tetőkön át a természetes vagy félig természetes élőhelyekig – számos előnnyel járnak az emberek és a bolygó számára. A fizikai és mentális jóléthez létfontosságú teret biztosítanak, és nagyon fontos élőhelyet jelentenek a természet, többek között a madarak és a beporzók számára. A városi zöldfelületek segítenek csökkenteni a levegő-, víz- és zajszennyezést, és

védelmet nyújtanak az áradások, aszályok és hóhullámok ellen. A működő városi ökoszisztémák fenntartása jelentősen javíthatja az emberi egészséget és jólétet, és hozzájárulhat az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz. Ezen túlmenően a városok egyedülálló lehetőségeket kínálnak az ellenálló és fenntartható jövővel kapcsolatos tanulásra és oktatásra, és nagy potenciállal rendelkeznek az innovációk és kezelési eszközök létrehozásában, ezért vezető szerepet tölthetnek be, és kell is betölteniük a fenntartható fejlődésben. Másrészt, bár egyes városi zöldterületek védelme nőtt, a zöldterületek gyakran veszítenek a földterületekért folytatott versenyben az épített környezet térnyerése miatt.

Ezért a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások sikeres kezelésének több léptékű, több ágazatot érintő és több érdekelt fél bevonásán kell alapulnia. A „European Green Deal” (európai zöld megállapodás) részeként az EU 2030-ig szóló biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiája a biológiai sokféleséget a helyreállítás útjára kívánja terelni. A stratégia konkrét kötelezettségvállalásokat és intézkedéseket tartalmaz a természet védelmére és az ökoszisztémák degradációjának visszafordítására, a meglévő természetvédelmi jogszabályokra építve, és többek között a városi ökoszisztémák védelmét és helyreállítását is célul tűzi ki (a városi zöldfelületek nettó csökkenésének megakadályozása 2030-ig, valamint a városi zöldfelületekkel borított teljes terület növelése 2040-re és 2050-re).

Az akciótervezési folyamat során a BiodiverCity hálózat résztvevő települései a következő lépések végrehajtását tervezik:

- A városi *biodiverzitás-index* tesztelése, több mutatót, módszertant használva az egyes városok biodiverzitás megőrzésére tett erőfeszítéseinek mérésére;
- A hálózat elemzi és teszteli az *ökoszisztéma-számítási módszereket*, beleértve a közösségi alapú megközelítéseket is;
- Elemzi és teszteli a tudatosságnövelő intézkedéseket a városi zöldterületek kezelése során a környezetbarát magatartásformák előmozdítása érdekében;
- A *természetalapú megoldásokat* dolgoz ki a résztvevő városok számára, amely megoldások hasznosak lehetnek más városoknak is;
- Elemezi a zöldítési tervek *szakpolitikai* háttérét helyben, regionálisan és országszerte;
- Terv a téma európai szintű képviselője a "A biológiai sokféleség fővárosa" európai díjra vonatkozó szabvány megalkotásával.

Projekt partnerek:

A partnerségben 9 európai önkormányzat és egy szakmai szervezet vesz részt. Vezető partner: Dunaújváros. Veszprémen kívüli partnerek: Vratsa (Bulgária); Poljane (Szlovénia); Cieza (Spanyolország); Sienna (Olaszország); Limerick (Írország); Den Bosch (Hollandia); Sarajevo (Bosznia-Hercegovina) és szakmai partnerként Portugáliából a Landscape Laboratory.

Projekt megvalósítási ideje: 2023. 06. 01. – 2025. 12. 31.

A projekt költségvetése: A projekt teljes költségvetése 850 000 EUR, Veszprém tervezett költségvetése 65.823 EUR. Az önerő mértéke 20%.

A BiodiverCity akciótervezési hálózat keretében a projekt végén Veszprémre szabott integrált akcióterv készül. Újdonság az eddigi akciótervezési hálózatokkal összehasonlítva, hogy lehetőségünk lesz egy kisléptékű akció (small scale action) megtervezésére és megvalósítására.

Fő kimenetek a szűkebb és tágabb munkacsoport kialakítása (ULG), rendszeres találkozók, tagok bevonása a nemzetközi tevékenységekbe, nemzetközi jó gyakorlatok megismertetése, feldolgozása, beépítése, integrált akcióterv készítése és lehetőség van valamilyen kisebb beavatkozás megvalósítására a tesztelés/kisléptékű akció keretében.

n/ Biodiverzitást támogató akciók a közterület fenntartásban

Vadvirágos Veszprém – extenzív gyepek

A "VKSZ" Zrt. a Szent István Egyetemmel közösen végzett fenntartható gyepgazdálkodás témájú kutatása is azt igyekszik elősegíteni, hogy megtalálják azokat a lehetőségeket, amelyek által más fenntartási technológiák bevezetésével növelni tudják a munkavégzésünk hatékonyságát és optimalizálni tudjuk a költségeket. Cél az is, hogy a parkfenntartási tevékenység jobban illeszkedjen a változó klímához és növekedjen a városi zöldfelületeken a sokféleség. A „Vadvirágos Veszprém” projekt keretén belül eltérő adottságú zöldfelületeken ún. kvadrátokat határoltunk el, melyekben ökológus vizsgálja a biodiverzitást. A mintaterületekből hármat tesztterületté bővítettek: ezeken a helyszíneken szakítottunk a hagyományos, intenzív városi zöldfelület-fenntartással. A kaszálások számának csökkentése már az első évben látványos vizuális élményeket okozott, a vadvirágos rét hatású felületek megjelenésével. Az itt megjelenő fajok magbankként is szolgálnak a későbbiekben, de ugyanakkor mesterségen beültetett fajokkal is növelhető a fajkészlet. A magasan tartott és változatos flórában növekszik a bűvőhelyek, táplálékforrást kereső rovarok, majd madarak száma. Az új technológia várakozásaink szerint 3-5 éven belül biodiverzitás növekedést eredményez és csökkenti a fenntartási költségeket. A megszokottól eltérő fenntartási intenzitás elfogadtatása nem könnyű és megfelelő kommunikáció nélkül lehetetlen. Ennek érdekében a projekt elsődleges célja a környezeti nevelés és a széleskörű lakossági tájékoztatás.

A *„Klímaadaptív gyepgazdálkodás a városban”* szakmai kiadvány 2021-ben jelent meg a "VKSZ" Zrt. és a Szent István Egyetem gondozásában.

A nagy összefüggő felületek nyírásánál, a "VKSZ" Zrt. egyre nagyobb területen használja mulcsozós traktorait, melyek a fűnyírás során a kaszálékot felaprítva, maguk mögött terítik el a talajon. A kaszálás gyakorisága ugyan nem csökken, de ezzel a módszerrel nem keletkezik hulladék, nincs rakodási, szállítási és lerakási költség és nem utolsó sorban a keletkezett szerves anyag is helyben marad, ami ökológiai szempontból is kívánatos.

Holtfa program

A lábon álló, de elpusztult, vagy már kidőlt fa a gazdátlanság, rendezetlenség érzetét kelti. Ezek a fa maradékok számos élőlénynek jelentenek élőhelyet és táplálék forrást. A földön elfektetett holtfák környezetükre nem veszélyesek. Ma már egyre gyakoribb a holtfák jelenléte az erdőkben, és újabban a városi közterületeken is, mivel az élővilág részére fontos élőhelyként szolgálnak. A kéreg alatt lárvák fejlődnek, faanyagukat rovarok rágják. A hasadékokban és odvakban menedékre lelhetnek mókusok, madarak, a faanyagot gombák dolgozzák fel. Az elpusztult faanyag lassan lebomlásnak indul, ez a folyamat felszabadítja az értékes tápanyagokat, mint például a nitrogén, foszfor és kálium, amelyek fontosak a talaj termékenységének fenntartásában és a növények növekedésében.

A holtfa esztétikai szempontból is formálja a városi tereket, és megjelenésével hozzájárul a természetes környezet kialakításához. Az erdőkben természetesen végbemenő folyamatoknak a megismertetése, közelebből való megvizsgálhatósága, bemutatása az egyik célunk, amelyektől a városban élő ember fokozatosan eltávolodott.

Jelenleg a Damjanich u. 1-3. épületek mellett és az ActiCity mellett található holtfa, rendezett környezetben. További holtfák elhelyezését tervezzük, megfelelő tájékoztató táblákkal ellátva.

ActiCity melletti holtfa, rendezett környezetben

Mikroerdők létesítése

A mikroerdők kis méretű, sűrűn ültetett növénycsoportok, a természetes erdők miniatűr változatai, amelyek rövid idő alatt gyorsan fejlődő, önfenntartó ökoszisztémákká válnak. A mikroerdők létesítése fokozza a biodiverzitást, hozzájárul a természetvédelem céljaihoz és a klímaváltozás elleni küzdelemhez. A mikroerdőket őshonos növényekből kell kialakítani. A mikroerdő minimális mérete 100 m², és kizárólag őshonos fajokból állhat. Legalább 25 fajból kell állnia, de az optimális ökológiai körülmények min. 50 növényfaj és min. 500 m² felület esetén érvényesülnek.

A mikroerdők koncepcióját Akira Miyawaki, japán botanikus fejlesztette ki, aki a természetes erdők önfenntartó működését alapul véve dolgozott ki egy ültetési módszert, amely lehetővé teszi, hogy kis területeken is sűrűn ültetett, fajgazdag, gyorsan növekvő, biodiverz növényi közösségek alakuljanak ki. Ez a módszer alkalmazható szűkös területeken, intézmények udvarán vagy akár hátsó kertekben is.

A mikroerdők nemcsak a levegő minőségét javítják és segítenek a szén-dioxid megkötésében, hanem menedéket nyújtanak számos helyi növény- és állatfaj számára is. Javítják a talajminőséget, csökkentik a zajszennyezést és árnyékot biztosítanak, ezáltal mérsékelve a városi hőszigetek hatását.

A mikroerdők sokféle növényt tartalmaznak, amelyek segítenek visszaállítani a természetes élővilágot a városi környezetben is. Az őshonos növények ültetése különösen fontos, mivel ezek vonzzák a helyi állatokat, madarakat és rovarokat, így hozzájárulva a biodiverzitás megőrzéséhez.

A Dózsavárosi Fiókkönyvtár zöldfelületén 2024 tavaszán létesült az első mikroerdő. Továbbiak létrehozását tervezzük az arra alkalmas területeken.

Mikroerdő a Dózsavárosi Fiókkönyvtár udvarán

Ehető erdők létesítése

Az „Ehető erdő” vagy erdőkert a természetben előforduló gyümölcstermő növényekből kialakított, fajgazdag növénytelepítés, amely egyszerre szolgál ökológiai, oktatási és városképi célokat. Kialakítása a mikroerdőhöz hasonló lehet, de gyümölcstermő fajokkal. Kialakítása során fontos a megfelelő gyalogos megközelíthetőség, a körbejárhatóság biztosítása. A Déli-Bakony és a Balaton-Felvidék őshonos flórájában számos gyümölcstermő faj található. Ilyenek többek között a kökény, galagonya, vadkörte, vadrózsa, vadalma, vadmeggy, cseresznyeszilva, vadmálna, erdei szamóca, vadszedér, berkenye fajok stb. Az ehető erdő elősegíti a biodiverzitás fenntartását, otthont nyújtva az őshonos madaraknak és rovaroknak. Növényvédelmet nem igényel. Esztétikai élményt nyújt, a virágzás időszakában méhlegelőként szolgál. A városi emberhez elérhető közelségbe hozza a természet kincseit és edukációs céloknak is megfelel. Közreműködik a városi hőszigetek felszámolásában. 2024-ben a Vilonyai úti parkrészen létesítettünk ehető erdőt.

Jó gyakorlatok integrálása

- *Városi Méhészkedés*

A városi méhészkedés egyre népszerűbbé válik világszerte, és Veszprém városa is nagyszerű lehetőségeket kínál ezen a területen. Az urbanizáció növekedésével párhuzamosan nő az igény a környezettudatos megoldások iránt, valamint felértékelődik a városban élő állatok védelme is, amelyek közé a városi méhészkedés is tartozik. Veszprém biodiverz megoldásokkal kezelt gyepterületei, parkjai és kertjei kiváló életteret biztosítanak a méhek számára. A város különböző részein található növények és virágok változatos és gazdag táplálékforrást nyújtanak, így lehetőség nyílik a program elindítására, elsőként a Haszkovó úti hőközpont területén.

- *Esőkertek kialakítása*

Az esőkert mesterségesen kialakított és növényzettel beültetett mélyebben fekvő felület a talajban, amelynek célja az esővíz felfogása, ideiglenes tárolása és szűrése.

Az esőkertek haszna abban áll, hogy nagy mennyiségű vizet tartanak vissza, azt megsűrítik és késleltetve, egyenletesen adják le. Az esőkert vízzel átmenetileg borított terület, amelyet vízkedvelő növényekkel ültetnek be. Az esőkert szűri az esővizet, vizet juttat a talajba,

csökkenti a villámárvizek mértékét. Az esőkert növeli a biodiverzitást, és csökkenti a városi hőszigetek hatását.

- *Szárazkertek létesítése*

A szárazkert egy olyan kertművelés irányzat, amely Észak-Amerikából ered, az ottani sivatagos-félsivatagos vidékek lakói fejlesztették ki.

A szárazkert növényei elviselik és túlélnek a hosszabb aszályos időszakokat is, ekkor is fejlődnek, virágoznak, díszértékkel bírnak. A szárazkerti növények vízigénye 50-75 százalékkal alacsonyabb, mint a térségünkben elterjedt növényeké.

Régióinkban is egyre jobban megmutatkoznak a klímaváltozás jelei. Évről évre egyre szárazabbak és forróbbak a nyaraink. 2024 nyarán közel 2 hónapig tartó szárazsággal és meleggel kellett megbirkóznia a növényzetnek. Veszprém változatos domborzati és vízrajzi viszonyai következtében egyszerre vannak jelen az időszakosan vízzel borított területek, valamint a szinte folyamatosan száraz, nehezen növényesíthető, arid kopárságok. A szárazkert (xerogarden) ezekre a területekre nyújthat megoldást. A szárazkert növényei jól bírják a rendkívül hosszú szárazságot, forróságot, de a hideg teleket is, és jellemzően csekély vízigénnyel bírnak. Szárazkert kialakítását tervezzük azokon a területeken, amelyek egyéb módszerekkel nem növényesíthetők.

- *„Madárbarát város” program*

A hosszú távú, fenntartható emberi élet egyik legfontosabb alappillére, hogy megőrizzük a természeti erőforrásokat, a biológiai sokféleséget, biodiverzitást településeinken is. Az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, az ahhoz való alkalmazkodásban a földi ökoszisztémák biológiai sokfélesége meghatározó jelentőségű. A madarak a biodiverzitás jól érzékelhető, szemmel látható indikátorai. Ugyanakkor a rovarok elleni biológiai védekezésben is kulcsszerepet töltenek be.

A program – a teljesség igénye nélkül – az alábbi madarak élőhelyének biztosítására fókuszál: széncinege, kékcinege, barátcinege, ökörszem, őszapó, erdei pinty, vörösbegy, szürke légykapó, barázdabillegető, házi- és mezei veréb, tengelic, házi rozsdafarkú, zöldike, csuszka, fakusz, fekete rigó, sárgarigó, seregély, fakopáncs, énekes rigó, zöld küllő.

A „Madárbarát Város” program a mesterséges madárodúk, madáritatók és madáretetőkhelyezésén túl számos – a település által korábban megkezdett – „zöld” programhoz csatlakozik, azokat folytatja és kiterjeszti, így a különböző szakmai programok közötti szinergiák – egymást erősítő hatások – érvényesülhetnek. A program az alábbi, már futó programokhoz kapcsolódik: „Vadvirágos Veszprém” program folytatása új területek bevonásával (klímaadaptív gyeptárolás); „Holtfa” program kiterjesztése; esőkertek létrehozása; a helyi védelem alatt álló természeti területek madárbarát kezelése; mikroerdők és tanösvények létrehozása.

A madárbarát program gondot fordít az idős faegyedek megtartására, új telepítéseknél, pótlásoknál az őshonos, madárbarát növények kiválasztására, tekintettel a klímaváltozásra.

A madárbarát program lehetőséget lát az extenzív területekben, kezeletlen cserjefoltokat alakít ki, és függőleges partfalakat hoz létre egyes fajok fészkelésének elősegítésére, valamint felülvizsgálja a vegyszer használatot a közterület fenntartásban. A tevékenység kiemelt eleme a folyamatos szemléletformálás, kommunikáció. Pályázati forrás bevonásával tervezzük a megvalósítását.

o/Városi erdők gondozása

A csereerdősítési programban 2010-től létesített erdőállományok utógondozása 2024-ben is megtörtént. Az állományokat erősen megviselte a nyári aszály, és több parcellában jelentkezik a vadkár. A lágyszárúak előretörése fenyegeti a területeken lévő csemetéket, ezért fontos a tavaszi-kora nyári ápolások elvégzése.

Az alábbi táblázatban zöld színnel jelöltük a jó állapotú telepítéseket, barna színnel jelöltük azokat a közepes állapotú állományokat, amelyeknél a pénzügyi lehetőségek függvényében mielőbbi erdészeti beavatkozás szükséges; piros színnel jelöltük a legrosszabb állapotú állományt, ahol azonnali beavatkozás szükséges.

2010 utáni önkormányzati erdőtelepítések részletezése

Elhelyezkedés	Hrsz.	Teljes terület (ha)	azonosító	Erdőtervi terület (ha)
Veszprémvölgyi út	6533	2,2073	107A, 107NY1, 107NY2, 107NY3	1,94 0,1 0,11 0,06
Jutaspuszta	2063/1	0,4654	f7	0,46
Volán telep	6520/6	1,1410	f11	1,14
Méhes utca	2260/9	0,0701	f8	0,07
Méhes utca	2258	0,2467	f9	0,25
Fenyves utca	2369	0,3677	f10	0,35
Varga utca-Kalmár tér	4894/32	4,7606	f14 f15 f16	0,12 0,22 0,65
Kádárta, temető mellett	2778	0,06	f6	K-E
Csimorka utca mellett	2958	0,35	f5	FF-EL
Kisréti u. (vasút mentén)	0137/1	1,174	106A	CS-MOT
Csatárhegy	055/3	1,18	109A	elegyes-kőrises
Csatárhegy	075/1	5,27	110A	erdeifenyves-cseres
Kenderföld u.	6681	0,48	f4	FF-EL
Gyulafirátót, Alsóharaszt utca	9130	1	f1	CS-FF

2024. folyamán az önkormányzati erdők állapota a következő.

Erdőtelepítések:

1. Csatárhegy, 075/1 hrsz. /Veszprém 110A / 5,27 hektár területű erdőtelepítés. Az erdészeti hatóság júliusban, erdősítések műszaki átvételét végezte, ahol a bejelentett pótlásokat ellenőrizte. A vadkár még mindig jelen van a részletben. Az előző évi pótlások nagy százalékban megeredtek, az elegyfajok növekedése dinamikus, az elmaradt ápolás első sorban a főfafajt veti vissza.
2. Csatárhegy, 055/3 hrsz. /Veszprém 109A / 1,18 hektár területű erdőtelepítés. A telepítés a termőhelynek megfelelő mértékben fejlődik, a gyomkonkurencia nem

jelentős. Az erdővédelmi kerítésnek köszönhetően vadkár nincs. Az erdészeti hatóság júliusban, erdősítések műszaki átvételét végezte, ahol a bejelentett pótlásokat ellenőrizte.

3. Jutaspuszt, 0137/1 hrsz. /Veszprém 106A / 1,17 hektár területű erdőtelepítés. Az új vadvédelmi kerítés miatt a területen a vadkár megszűnt, az évek óta visszarágott még élő csemeték látványosan hajtottak. Sok az üres csemetementes folt. Az előző évi pótlás a nyár végére visszaszáradt, de van rá esély hogy tavasszal töről kihajt. Az erdészeti hatóság júliusban, erdősítések műszaki átvételét végezte, ahol a bejelentett pótlásokat ellenőrizte. A záródás nem megfelelő, 2025. tavaszán pótlásokat kell végezni a területen.

A pótlásokat minden részletben a 2024.05.20-án kelt éves feladatok meghatározásában leírtak alapján kell elvégezni. A pótlások tervezett időpontját, legalább egy hónappal előre a jogosult szakszemélynek jelezni kell.

Fásítások:

1. Alsóharaszt utca, 9130 hrsz. 1,14ha területű fásítás. Dinamikusan fejlődő telepítés, a csemeték mérete és tőszáma korának megfelelő. Pótlás és ápolás egyenlőre nem szükséges.
2. Kenderföld u., 2958 hrsz. 0,35ha és Kenderföld u., 6681 hrsz. 0,48ha területű fásítások. A fák és cserjék növekedése nagyon lassú, ennek ellenére már látható borítottságot értek el, főként a feketefenyőnek köszönhetően. Pótolni szárazságtűrő cserjékkel és burkolt gyökérzetű szárazságtűrő fajokkal érdemes.
3. Jutaspuszt, 2063/1 hrsz. 0,46ha területű fásítás. Erősen vadkáros fásítás, A magasabb fekvésű gyenge részeken a csemeték elpusztultak, de a mélyebb fekvésű részeken a faállomány záródik. További pótlás a törmelék talaj, és az előző évek sok sikertelen ültetése alapján nem javasolt.
4. Volán telep, 6520/6 hrsz. 1,14ha területű fásítás. A terület házak felőli oldalát kiskertként használják. Az utca felől már megközelíthetetlen a terület, mert teljesen beépült. Gondozás nem szükséges.
5. Tószeg utca, 2778 hrsz. 0,06ha területű fásítás. A sorfák 7 méter körüli magasságot értek el koronájuk összezár. Törzsalakító metszést, esetleg az elszáradó egyedek cseréjét célszerű volna elvégezni, egyéb ápolást nem igényel.
6. Fenyves utca, 2369 hrsz. 0,35ha területű fásítás. Tisztás jellegű erdővel körülvett terület, a kedvező mikroklima következtében, a fásítás sikeresnek mondható. Mind a feketefenyő, mind a virágos kőris jól fejlődik benne. Ápolás és pótlás nem szükséges.

Üzemtervezett erdők:

1. Cholnoky lakótelep, Veszprém 4086/66 hrsz. Erdőrészlet jel 62A1, 62B, 56A1. Az erdőrészletekben főként a fenyő fajokon száradás figyelhető meg. A 62A1 és B részletekben, a foltokban száradó erdeifenyők miatt egészségügyi fahasználatot javasolt végezni. A 56A1 erdőrészletben a felszámolt kerékpár pálya helyére ültetni kell, a május 20-án kelt éves feladatok meghatározásában leírtak alapján. A fenti erdőrészletekben a keletkezett szemét elszállításáról folyamatosan gondoskodni kell.
2. Fenyves utca, Veszprém 2370/1 hrsz. Erdőrészlet jel 63A. A részletben sok a közlekedésbiztonságot, infrastruktúrát és ingatlanokat veszélyeztető száraz fenyő található a tavalyi egészségügyi termelés ellenére. A nyári aszályos időszakban kiszáradt fákat a Fenyves utca fölőli szegélyben ki kell termelni. A fenyők pusztulása

folyamatosan jelentkezni fog azok magas kora és a szélsőséges időjárási viszonyok miatt. Az erdőrészlet a gyalogösvények mentén szemetes.

3. Dózsa Gy. út (Viadukt), Veszprém 793 hrsz. Erdőrészlet jel 72A. A száradó foltok cser makkal történő alátelepítése a 2024. május 20-án kelt éves feladatok meghatározásában leírtak alapján történik. A területen a szemét mértéke jelentősen csökkent, de még mindig szemetes.
4. 8-as főközlekedési út és hadiúti felüljáró kereszteződés, Veszprém 096 hrsz. Erdőrészlet jel 87A. A terület egészségi állapota stabil, erdészeti munkavégzés itt nem szükséges. Az elhelyezett szemét elszállítása indokolt.
5. Veszprémvölgyi út, Veszprém 6533 hrsz. 107 A, NY1, NY2, NY3 erdőrészletek. A közlekedésbiztonságot esetlegesen veszélyeztető faegyedek időnkénti kitermelésén, és a szemét összegyűjtésén kívül más munkát jelenleg nem igényel.

p/ Veszprém szakmai eredményei

Veszprém 1994. óta folyamatosan részt vesz a "Virágos Magyarországért" mozgalomban. Az elmúlt évtizedekben városunk az alábbi szakmai eredményeket érte el:

- 1994: a verseny I. helyezettje
- 2011: Magyar Turizmus Zrt. díja
- 2012: „Acélvirág-díj”
- 2014: „Fődíj”
- 2015: Miniszterelnöki Különdíj
- 2015: „A tiszta és virágos Veszprém megyéért” versenyen különdíj
- 2016: „Arany Rózsa” díj
- 2017: első díj "Város" kategóriában
- 2018: „Entente Florale Europe 2018”
 - o Arany minősítés
 - o A városi környezet megújításának különdíja (Séd-völgy rehabilitációja)
- 2019: KlímaSztár Díj
- 2024: **URBACT Good Practice** védjegy - „Vadvirágos Veszprém – Klímaadaptív gyepgazdálkodás a városban” projekt
- 2024: A Fiabci Nemzetközi Ingatlanfejlesztési Nívódíjpályázaton a Magyar Urbanisztikai Társaság Különdíját és „A legjobb projektek a pályázók szavazata alapján” **I. helyezett** díját kapta a Veszprémi Kulturális Negyed Fejlesztése

5. A Zöldfelületi Stratégia megvalósítása során elért további eredmények, 2019-2024

Az elmúlt öt esztendőben sok változás történt az életünkben, azonban ezek alapjaiban nem változtattak a 2019-ben elfogadott zöldfelületi stratégián. A zöldfelületek szerepe és fontossága mit sem változott. Változást részben az elért eredmények summázása, másrészt a Veszprémet is érintő klímaváltozás hatásának ellensúlyozását jelentő megoldások nyomatékosabb megjelenése adja. Ez utóbbi elemsor nem csak Veszprém életében jelentkezik markánsabban, hanem a hazai, sőt európai szinten is.

A 2019-ben elfogadott veszprémi zöldstratégiára jellemző ökológiai szemléletű jövőkép, akkoriban még unikálisnak számított, azonban manapság a szakmai körökben már szinte elfogadott nézőponttá válik. Sőt maga a stratégiai témaválasztás is ritkaság számba ment 2020-at megelőzően.

A klímaváltozás ellensúlyozása esetében települési szinten a települési vízgazdálkodás kérdése az a témakör, ami öt évvel ezelőtt sokkal kisebb hangsúlyt kapott, mint amilyen teret betölt a napjaink településfejlesztési kérdései között. A zöld-kék infrastruktúra összekapcsolása ma már elengedhetetlen eleme kell, hogy legyen a zöldfelületekkel kapcsolatos gondolkodásnak. Ezt nem csak mi érezzük Veszprémben, hanem országos, sőt európai szinten is prioritást kapott ez a kérdéskör. Ezt bizonyítja, hogy több KEHOP-os pályázati lehetőség, illetve a TOP+ -os forrás is felhasználható a csapadékvíz gazdálkodás, vízmegtartó megoldásainak meghonosítására.

Egy Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv kidolgozása Veszprém Vármegye Fejlesztési Tervére tekintettel, azzal összhangban, a vízgazdálkodási kérdések rendszer szintű kezelése és megvalósítása érdekében fontos feladattá vált. A létrejövő anyag adhatja meg az alapot a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában már évek óta szerepeltetett vízgazdálkodási feladatok rendszerszintű megvalósításához.

A csapadékvíz helybeni hasznosítása, a települési környezet élőhelyének minőségi javításán túl a települések kondicionálásánál is kiemelten hasznosul. Ebben a kérdéskörben is a szemléletváltásnak van a legnagyobb szerepe, mert ha a tudatunkba beépül a vízérzékeny gondolkodás, azt követni fogja a vízérzékeny tervezés és megvalósítás. A tudatos gondolkodás magával fogja hozni a tudatos forrásteremtést, így valamennyi műszaki beavatkozás, ami csapadékvízhez kapcsolható, új és újabb csapadékvíz megtartó elemet hívhat életre. Azonban fontos, hogy ne keverjük össze a csapadékvíz megtartást és hasznosítást az öntözőfejeket keresztüli öntözéssel. Az utóbbi víz kijuttatása víznyerő helyről, míg az előző, a lehulló csapadék megtartása tározással, elnyeletéssel/szikkasztással, vagy valamilyen talajközeli tároló elnyelető, talajrétegbe elvezető megoldással.

- A városi zöldfelületek méretét megőriztük
- Favédelmi és fakivágási rendeletet alkottunk, majd aktualizáltuk
 - Az úszótelkes beépítésű városrészekben az ingatlan falától 4 méternél távolabb engedélyezhető fenyő, és 6 méternél távolabb lombos fa telepítése.
- Zöldfelületi parkolás büntetést von magával
- A lombos fák és fenyők mennyiségének közel 3000 egyeddel, több, mint 10%-kal való növelése (nyilvántartott mennyiség 2%/év) valósult meg
- Ökológiai szemléletű fenntartás kiterjesztésre került: vadvirágos Veszprém területi növelése; mulcsozó fűnyírás térnyerése; apríték, nyesedék komposzt zöldfelületeken való megtartása ill. visszajuttatása.
- Veszprém területén – közterületen és magán kertekben egyaránt – magas számban fordulnak elő botanikai ritkaságot képező lombos fák és fenyők. A közterületeken lévő botanikai ritkaságok fokozatos kitáblázását tervezzük (jelenleg 100 példány kitáblázott, egyes táblákat már pótolni, vagy javítani kell).
- Kiadványokat jelentettünk meg:
 - A „Közösségfejlesztés Veszprém város településrészein” TOP-6.9.2-es pályázat támogatásával jelent meg a *”Veszprémi fák és bokrok”* című kötet Strenner József és Gáspár Gábor szerzőpáros munkájának köszönhetően 2021-ben. Később tematikus sétaúttal is feltárhatóvá tehetjük ezen helyi értékeinket.
 - A *„Klímaadaptív gyepgazdálkodás a városban”* szakmai kiadvány 2021-ben jelent meg a VKSZ Zrt. és a Szent István Egyetem gondozásában.
 - A *„Régi Magyar Kertek”* második kiadása (szerk. Géczi János) 2023-ban jelent meg TOP-6.9.2 pályázati támogatással a Pesti Kalligram Kiadó gondozásában, a „Közösségfejlesztés Veszprém város településrészein” program keretében.

- A Veszprémi Hét Nap „Zöld Sarok” rovatában 2021-2023 között cikkek jelentek meg helyi szakemberek tollából helyi zöld értékeinkről. Ezt a programot folytatni kívánjuk az aktuális témák mentén.

- **Több területen valósítottunk meg zöldfelületi megújítást:**

- Zöldváros projekt
- Acticity projekt
- Pannon Egyetem kampuszának közhasználati megnyitása
- Gyárkert projekt
- Futópálya létesítés a Séd-völgyben és a Jutas lakótelepen
- Táborállás park megújítása
- Játszókert megújítási program: Magyar népmesék játszókert, Mocorgó játékkert, Szerelem szigeti játékkert, Rózsa utca 48 lakóház északi oldalán lévő játszókert, Vilonyai utca 9-13 társasház keleti oldalán lévő játszókert, Deák iskola nyugati oldalán lévő játszókert, Kálvin János parki játékkert, Barátság parki játszókert, Chalnoky lakótelepi játszókert....
- Fasor megújítások
- Kutya futtatók létesítése
- Szemléletformáló programok megtartása, cikkek megjelentetése
- Szakmai fórumokon történő részvétel, tapasztalatcsere
- Hazai és nemzetközi elismerések
- Az eredményekről évenkénti beszámoló a Közgyűlés előtt

Veszprém, 2025. január 10.

Varga Tamás s. k.

B)

Tisztelt Közgyűlés!

A 2019-ben elfogadott Zöldfelületi Stratégia felülvizsgálatra került az elmúlt 5 év tapasztalatai alapján. A stratégia első része a „Helyzetkép 2024 – a zöldfelületi stratégia megalapozó munkarésze”, amely a zöldfelületek adatait tartalmazza. Az adatok, táblázatok és diagramok a zöldfelületek jelenlegi állapotát tükrözik.

A stratégia második része a „Zöldfelületi Stratégia 2024”, amely az elmúlt időszak tapasztalatai alapján jelentősen átdolgozásra, frissítésre és kibővítésre került. A zöldfelületekre vonatkozó intézkedések finomhangolása mellett az anyag hangsúlyos része a biodiverzitással kapcsolatos tevékenységek részletezése. A jól működő városi ökoszisztémák fenntartása jelentősen javíthatja az emberi egészséget és jólétet, és hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz. A biodiverzitás elősegítésére irányuló tevékenységek nemcsak a városi zöldfelületek minőségét növelik, hanem hozzájárulnak a veszprémi ökoszisztéma szolgáltatások megőrzéséhez, fejlesztéséhez, ezáltal az általános társadalmi jólét biztosításához.

Veszprém város középtávú stratégiai célkitűzése, hogy 2030-ra saját kategóriájában Európa húsz legélhetőbb városa közé kerüljön. A felsorolt aktivitások segítik e cél elérését.

A Zöldfelületi Stratégia elfogadásával Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) kötelezettséget vállal arra, hogy

- az évi aktuális tervezett beavatkozásokhoz a költségvetésben hozzárendeli a megfelelő forrásokat;
- a nyilvántartott fás szárú növények számának másfél százalékos arányban történő visszapótlásáról minden évben gondoskodik.

A Zöldfelületi Stratégia elkövetkezendő öt évben tervezett kiemelt szempontjai, melyek ütemezett megvalósítása 2029. december 31-ig javasolt:

- az integrált települési vízgazdálkodási terv keretében kerüljön kidolgozásra a veszprémi szivacsváros modell;
- az Önkormányzat kiemelt feladatként kezelje az érintésvédelmi metszések szakmai színvonalának emelését abból a célból, hogy a fasorok élettartalma és esztétikája növekedjen;
- a közlekedési felületeken belül a közlekedés elől elzárt területek zöldfelületté való átalakítása prioritásként szerepeljen a felújítási feladatok között;
- az Önkormányzat adjon közre növénylistát, melyben szerepelteti a közigazgatási területen ültetésre javasolt lombos fákat és fenyőket;
- a fásítási feladatok között kapjon prioritást a temetők előfásítása, kiemelt szerepet kapjon a Vámosi úti temető kivágott egyedeinek visszapótlása;
- az elkövetkezendő években kapjon prioritást az alternatív gyepek térnyerése, terjedjen el az újszerű vadvirágos gyepek Veszprémben;

- kerüljön kijelölésre javasolt helyszín az ehető erdő/köztéri gyümölcsös és mikroerdő telepítésére.

A felülvizsgált Zöldfelületi Stratégiát a határozati javaslat 1. és 2. melléklete tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Veszprém, 2025. január 10.

Varga Tamás

B) HATÁROZATI JAVASLAT

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének/2025. (.....) határozata a Zöldfelületi Stratégia felülvizsgálatáról

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta a „*Döntés a Zöldfelületi Stratégia felülvizsgálatáról*” című előterjesztést, és az alábbi döntést hozta:

1. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése jóváhagyja Veszprém Megyei Jogú Város módosított Zöldfelületi Stratégiáját a határozat 1. és 2. melléklete szerinti tartalommal.
2. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése felkéri a polgármestert a Zöldfelületi Stratégiában foglalt intézkedések végrehajtására.
3. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése felkéri a polgármestert, hogy a Zöldfelületi Stratégia végrehajtásáról, az aktuális állapotokról minden év decemberében számoljon be Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése előtt.
4. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése úgy dönt, hogy a Zöldfelületi Stratégiát öt évente felül kell vizsgálni.

Határidő: 2. és 4. pont: 2029. december 31.
3. pont: minden év december 31.

Felelős: Porga Gyula polgármester

A végrehajtás előkészítéséért felelős köztisztviselő:
Kovács Zoltán irodavezető

Veszprém, 2025. január 30.

Porga Gyula s.k.
polgármester

dr. Dancs Judit s.k.
jegyző